

Nr 70.

Av herrar **Larsson** i Julita och **Lundbom**, *angående sänkning av räntan å byggnadsförskott ur kyrkofonden.*

I gällande lag om kyrkofond innehåller 14 § bestämmelser om byggnadsförskott. Sålunda stadgas i nämnda paragraf bland annat, att efter statskontorets beprövande och enligt grunder, som Konungen fastställer, må pastorat erhålla förskott ur kyrkofonden för fullgörande av ny- eller ombyggnad, som pastoratet ålagts att utföra å löneboställe, för gäldande av kostnader, som uppkomma för pastoratet, då löneboställe anslutes till företag enligt vattenlagen eller lagen om enskilda vägar, eller till lantmäteriförrättning ävensom i övrigt för utförande av täckdikning eller annan grundförbättring.

De grunder för erhållande av dylika förskott, som Konungen jämlikt angivna stadgande fastställt, återfinnas i 4 kap. Kungl. Maj:ts reglemente för ecklesiastik medelsförvaltning. I fråga om villkoren för erhållande av byggnadsförskott innehåller 17 § följande bestämmelse: »Byggnadsförskott löper med fem procent ränta från lyftningsdagen och såsom amorteringslån med amortering från och med arrendeåret näst efter det, då förskottet utlämnats. Amorteringen jämte ränta å ogulden del av förskottet utgöres genom årligen lika annuiteter under loppet av högst tjugu eller, där särskilda omständigheter anses böra föranleda längre återbetalningstid, högst fyrtio år.

Annuiteterna skola beräknas för arrendeår och till statskontoret inbetalas senast den 1 april efter arrendeårets utgång. Ränta, som belöper å det arrendeår, då byggnadsförskottet utlämnats, skall i enahanda ordning inbetalas. Å förfallna ränte- och kapitalbelopp, som icke inom föreskriven tid inbetalas, erlägges sex procents årlig ränta från förfallodagen till dess betalning sker.»

Rörande handläggning av fråga om byggnadsförskott föreskrives i 12 § att där byggnadsförskott utlämnats till bestridande av kostnad för företag, som ej redan dessförinnan verkställt och godkänts, har stiftsnämnden att uppdraga åt boställsnämndens ordförande att genom ekonomisk besiktning — av ordföranden ensam eller, om så kräves, av boställsnämnden i dess helhet — dels, i den mån så erfordras, under arbetets fortgång öva tillsyn, att de rörande företaget meddelade bestämmelserna iakttagas, dels efter arbetets avslutande avsyna företaget samt att, därest företaget icke inom utsatt tid fullbordas, därom ingiva anmälan till stiftsnämnden.

Den möjlighet, som genom angivna stadganden förefinnes för pastoraten att erhålla byggnadsförskott ur kyrkofonden, torde för närvarande utnyttjas endast i undantagsfall, beroende i första hand på den höga förräntningsprocenten. Förmodligen kan varje pastorat företaga upplåning för finansiering av byggnadsföretag på avsevärt förmånligare villkor än vad som gäller i fråga om lån ur kyrkofonden. Dessa lån ur kyrkofonden äro även oförmånligare än därmed närmast jämförbara lån ur staten tillhöriga övriga utlåningsfonder. För lån ur en del av dessa tillämpas en ränta, som motsvarar medelkostnaden för statens upplåning mot obligationer, förhöjd med en fjärdedels procent. Egnahemslåneräntan, som fastställes enligt andra grunder, utgår för närvarande med 3.6 procent, och framställning föreligger om ytterligare sänkning av detta procenttal. Med hänsyn till dessa omständigheter synes såväl den normala räntan på fem procent som även straffräntan på sex procent för pastoratens byggnadsförskott ur kyrkofonden vara orimlig och fördenskull böra jämkas nedåt till en mera skälig nivå.

Även de nuvarande bestämmelserna om kontroll synas i vissa avseenden vara betungande och hindersamma för pastoraten. Detta gäller särskilt i fråga om stiftsnämndens skyldighet att för nämnda uppdrag anlita såväl boställsnämndens ordförande som i vissa fall hela nämnden. Då pastoraten i regel anlita kontrollant, åtminstone för arbetsföretag av sådan storleksordning att kostnaden bestrides med upplånade medel, torde det böra övervägas, huruvida inte denna omständighet gör, att den av boställsnämnden hitintills utövade kontrollen kunde avsevärt inskränkas eller bringas att helt upphöra. Den av boställsnämnderna utövade kontrollen blir nämligen på grund av uppkommande resekostnader icke sällan förhållandevis dyr.

Med åberopande av det ovan anförda få vi därför vördsamt hemställa,
att riksdagen ville besluta att genom skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av ecklesiastika medelsförvaltningsreglementet, att räntan å byggnadsförskott ur kyrkofonden bringas i nivå med räntan å lån ur staten tillhöriga övriga utlåningsfonder, ävensom att prövning ägnas frågan huruvida och i vad mån ändring må företagas med avseende på reglementets föreskrift om skyldighet för stiftsnämnd att uppdraga åt boställsnämnd att utöva byggnads-kontroll.

Stockholm den 17 januari 1946.

Gust. Larsson,
Julita.

Erik Lundbom.